

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobkyně: **K. F.**, zastoupena Mgr. Martou Ptáčkovou, advokátkou se sídlem Moravské náměstí 15, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo nám. 3, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 3. 2017, č. j. JMK 45368/2017, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 4. 2018, č. j. 41 A 21/2017 – 35,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Komise k projednávání přestupků města Hodonín (dále jen „správní orgán I. stupně“) vydala dne 25. 1. 2017 rozhodnutí, kterým ve výroku I. uznala žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku proti veřejnému pořádku podle § 47 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném do 30. 9. 2016, kterého se dopustila tím, v období od června 2016 do srpna 2016 (nejméně každý víkend v předmětném období, konkrétně např. 3. - 5. 6. 2016, 10. – 11. 6. 2016, 17. – 18. 6. 2016) v lokalitě H. – V., pozemek parc. č. X, její psi štěkáním a vytím rušili noční klid, čímž se dopustila přestupku

proti veřejnému pořádku tím, že úmyslně porušila noční klid. Výrokem II. pak žalobkyni uložila pokutu ve výši 1.500 Kč.

[2] K odvolání žalobkyně žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím změnil rozhodnutí správního orgánu I. stupně ve výroku I. tak, že vypustil slovo „úmyslně“ a nahradil ho slovem „z nedbalosti“. Ve výroku II. snížil pokutu na 1.000 Kč.

[3] Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně žalobou u krajského soudu, který ji neshledal důvodnou a zamítl ji.

II. Důvody kasační stížnosti

[4] Žalobkyně (stěžovatelka) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Podle stěžovatelky nebylo prokázáno, zda byla, resp. zda vůbec být mohla, naplněna jak formální, tak materiální stránka přestupku, tedy jestli se vůbec jednalo o rušení nočního klidu, tedy hluk takové intenzity, která by naplňovala znaky přestupkového jednání a že by toto jednání bylo společensky škodlivé. Nebylo zjištěno, jestli byl hluk skutečně způsobován stěžovatelčinými psy. Nebyl proto dostatečně zjištěn skutkový stav věci. Stěžovatelka nesouhlasí s tím, že by se jednalo o zjevný exces, naopak upozornila, že štěkání i vytí patří k přirozeným projevům psů, kterými zvířata reagují např. na vnější podněty.

[6] Stěžovatelka krajskému soudu vytkla, že své závěry vyvodil v podstatě pouze z toho, že pět svědků vypovědělo, že je štěkot psů stěžovatelky rušil. Základním problémem však nebyl štěkot psů, ale poměrně vyhrocené vztahy mezi stěžovatelkou a několika sousedy, kteří byli správním orgánem I. stupně vyslechnuti. Krajský soud se nezabýval tím, že řešení sousedských sporů prostřednictvím řízení přestupkového (potažmo i trestního) je v rozporu se zásadou subsidiarity trestní represe. Jako majitelka psů může stěžovatelka porušovat § 1012 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, jde však o spor občanskoprávní, nikoliv o věc, která by měla být řešena přestupkovým řízením. Tři z vyslechnutých svědků (manželé P. a paní Š.) přitom v dané lokalitě vůbec nebydlí. Paní Š. bydlí v B. ulici č. p. X, a pokud se na ulici ozývá štěkot, je to převážně štěkot psů z chovné stanice nacházející se na adrese B. X, nikoliv z chovné stanice stěžovatelky.

[7] I pokud by bylo pět daných svědků skutečně rušeno, nelze se ztotožnit se závěrem soudu, že tímto je spáchání přestupku a intenzita rušení objektivně vyhodnocena. Stěžovatelka již v průběhu správního řízení navrhovala provedení několika svědeckých výpovědí, zejména osob, které s ní bezprostředně sousedí. Krajský soud však tyto svědecké výpovědi neprovedl s tím, že výpověď svědků, že je psi nerušili, není potřebná. Právě tímto způsobem však bylo nutno objektivně vyhodnotit míru a intenzitu štěkotu psů. Nelze vycházet ze subjektivního pocitu několika sousedů, se kterými má navíc stěžovatelka

osobní spory, a zcela pominout řadu dalších sousedů, kteří by naopak mohli potvrdit, že se o žádné nadměrné rušení nejednalo.

[8] Ze strany správních orgánů nebyl zjištěn skutkový stav dostatečným způsobem. Tvrzení svědků byla poměrně obecná a neurčitá. Krajský soud nesprávně stěžovatelčiny argumenty odmítl s tím, že se jedná o chovnou stanici s minimálně deseti psy. Již v žalobě stěžovatelka uváděla, že se v lokalitě nachází ještě jiná chovná stanice, a to na ulici B. X, tj. ve stejné ulici. Proto štěkot, který sousedy rušil, mohl pocházet i z této stanice. Přestupku se tak mohl dopustit provozovatel druhé chovné stanice. Svědci přitom nebyli schopni specifikovat, zda štěkot a vytí psů skutečně pochází od stěžovatelčiných psů či nikoliv.

[9] Stěžovatelka nesouhlasí s krajským soudem ani v tom, že by bylo v pořádku časové vymezení přestupkového jednání. Již první část specifikace „od června do srpna“ je sama o sobě neurčitá. Je nutno uvést minimálně datové určení, kdy mělo k přestupku docházet, a to z několika důvodů: aby byla vyloučena možnost opakovaného řešení stejného přestupku za období, které by mohlo do neurčitého vymezení zasahovat; z důvodu zániku odpovědnosti za přestupek. I druhá část časového vymezení, kdy správní orgán odkazuje příkladmo na určité víkendy, je zcela neurčitá a v podstatě svědčí o bezradnosti žalovaného určit konkrétní období, kdy mělo k přestupku docházet. Je nepřijatelné, aby bylo ve výroku rozhodnutí uvedeno, že se stěžovatelka přestupku měla dopouštět „například“ v uvedeném období. Toto způsobuje zmatečnost rozhodnutí. Krajský soud tak zcela opomněl, že výrok rozhodnutí správního orgánu je co do formální stránky zcela chybný.

[10] K tvrzení krajského soudu, že přivolání městské policie na místo, aby věc prošetřila, není zákonnou podmínkou k projednání přestupku, stěžovatelka uvedla, že pokud by na místo byla městská policie přivolána, byl by k dispozici jasný a do jisté míry objektivní důkaz, v jaké míře se projevovalo štěkání psů a jestli šlo skutečně o psy stěžovatelky.

III. Vyjádření žalovaného

[11] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že jednání stěžovatelky je přestupkem dle § 47 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích. Její jednání (rušení nočního klidu) je za přestupek označeno v zákoně, přičemž obecně lze vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech i materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti.

[12] Časové vymezení přestupku zcela vyhovuje požadavkům kladeným § 77 zákona o přestupcích na obsahové náležitosti výroku rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným.

[13] Z výpovědí svědků vyplynulo nade vší pochybnost, že noční klid byl rušen štěkotem psů plemene Husky, kteří se nachází na pozemku N. V. v H., a ve větším počtu vydávají specifický zvuk. Že se jednoznačně jedná o psy žalobkyně, potvrdila svědkyně P..

[14] Zákon o přestupcích nestanoví žádné limity, které by určovaly, že o tento přestupek půjde pouze tehdy, přesáhne-li intenzita hluku určitou vymezenou hranici.

[15] Žalovaný uzavřel, že rozhodnutí vydaná v přestupkovém řízení jsou objektivní a vycházejí ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu. Kasační stížnost proto není důvodná.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná.

[17] Kasační stížnost není důvodná.

[18] Stěžovatelka v kasační stížnosti předně zpochybnila, že vůbec mohla být naplněna formální i materiální stránka přestupku.

[19] Přestupky proti veřejnému pořádku upravuje § 47 zákona o přestupcích, podle jehož odstavce 1 písm. b) se přestupku dopustí ten, kdo poruší noční klid. Podle odstavce 3 se dobou nočního klidu rozumí doba od 22. do 6. hodiny. Za tento přestupek lze uložit pokutu do 5.000 Kč (§ 47 odst. 2 tohoto zákona).

[20] Za rušení nočního klidu jsou považovány např. hlasité hlasové projevy či hlasitá reprodukovaná či živá hudba, tzn. projevy, které jsou v době nočního klidu způsobilé porušit nebo ohrozit občanské soužití a veřejný pořádek. Z uvedeného je zřejmé, že pokud jde o míru závažnosti, nepůjde typicky o jednání navozující kritické a nebezpečné situace a vyžadující okamžitý zásah, naopak půjde spíše o situace řešené na místě např. domluvou či blokovou pokutou (viz např. rozsudek NSS ze dne 12. 10. 2016, čj. 5 As 1/2016 – 51).

[21] V posuzované věci se měla stěžovatelka dopustit přestupku proti veřejnému pořádku tím, že její psi plemene sibiřský husky štěkáním a vytím opakovaně v období od června do srpna roku 2016 rušili noční klid.

[22] Nejvyšší správní soud přisvědčuje správním orgánům a krajskému soudu, že za rušení nočního klidu lze považovat i štěkot a vytí psů, pokud bude výrazně překračovat míru rušení, kterou lze očekávat a kterou je nutno tolerovat u psů chovaných na zahradě, resp. v obci, kde majitelé nemovitostí zpravidla psy chovají. Za rušení nočního klidu jistě nelze považovat běžné přirozené projevy psa, ale musí se jednat o exces, kterým již je narušován veřejný pořádek. Pro naplnění skutkové podstaty přestupku bude zpravidla nutno, aby k hlasitým zvukovým projevům psů docházelo opakovaně, či po nepřiměřenou dobu, neboť pouze výjimečné vytí či štěkání psů nepřiměřené běžným poměrům, může být zcela pochopitelné a akceptovatelné, a někdy se mu, zejména v případě chovu většího množství psů, jak tomu bylo v případě stěžovatelky, nelze vyhnout.

[23] Štěkání a vytí psů tak zcela jistě může naplnit formální znaky přestupku proti veřejnému pořádku, jak jsou uvedeny v zákoně o přestupcích. V posuzované věci bylo prokázáno, že rušení nočního klidu v důsledku projevů psů stěžovatelky pociťovalo minimálně pět svědků, které vyslechl správní orgán I. stupně. Z jejich výpovědí jednoznačně vyplynulo, že ve vymezeném časovém období byli opakovaně (minimálně o víkendech či několikrát týdně) v době nočního klidu buzeni štěkotem a vytím psů,

přičemž jednoznačně identifikovali, že šlo o specifické projevy psů chovaných stěžovatelkou, které slýchali také v průběhu dne. Například svědkyně paní MUDr. D. S. uvedla, že se jedná o stejné projevy, jaké slýchává přes den, kdy stěžovatelka chodí své psy krmit.

[24] Není relevantní, že svědkové manželé P. v předmětné lokalitě nebydlí, jak namítala stěžovatelka. Z jejich svědecké výpovědi vyplynulo, že mají zahradu se zahradní chatkou přímo sousedící s pozemkem stěžovatelky, a v této chatce v letních měsících občas přespávají, což stěžovatelka nijak nezpochybnila. Je tak zřejmé, že tito svědci byli schopni přesně identifikovat, že šlo o projevy právě psů stěžovatelky. Taktéž paní Š., byť nebydlí přímo na ulici N. V., jednoznačně uvedla, že se jedná o psy plemene husky, jejichž specifické projevy jí byly známy.

[25] Obsah svědeckých výpovědí tak jednoznačně vylučoval, že by se jednalo o zvukový projev psů z jiné chovné stanice v okolí.

[26] Stěžovatelka dále uvedla, že pravým problémem v této věci jsou její vyhrocené vztahy se sousedy, tuto skutečnost však nijak nekonkretizovala. Pokud by se navíc jednalo o vyhrocené vztahy v důsledku toho, že jsou její (i vzdálenější) sousedé v noci rušeni zvukovými projevy jejích psů, jak stěžovatelka specifikovala v žalobě, je pochopitelné, že tuto skutečnost také uvedli v rámci přestupkového řízení.

[27] Pokud jde o intenzitu rušení nočního klidu, krajský soud zcela správně poznamenal, že pro posouzení nepřiměřenosti, resp. excesivní povahy zvukových projevů – v tomto případě projevů psů - umožňuje zákon správnímu orgánu určitou míru správní uvážení, neboť z povahy věci zpravidla není možné exaktně hluk změřit, protože se většinou jedná o nahodilé jednání. Lze tak předpokládat, že ani případné přivolání policie by nemuselo vést k objektivnějším zjištěním, neboť po jejich příjezdu by se již psi nemuseli nijak projevovat, nebo by jejich štěkání a vytí mohlo dosahovat nižší intenzity. Nejspolehlivějším důkazním prostředkem se proto v takovém případě jeví právě svědecké výpovědi lidí, kteří se v dané lokalitě přes noc pravidelně zdržují a kteří tak mohou nejlépe vypovědět, zda k excesivním projevům dochází.

[28] V posuzovaném případě lze považovat vyslechnutý počet svědků za dostatečný. Z výpovědí pěti svědků jednoznačně vyplývá, že všichni tito svědci v předmětných letních měsících přes noc přebývali v blízkosti pozemku stěžovatelky, na kterém chová psy, a že byli opakovaně v době nočního klidu rušeni jejich projevy, které přesahovaly běžné psí štěkání a vytí. To bylo způsobeno zejména tím, že se jednalo o větší počet psů (stěžovatelka uvedla, že celkově se zde nacházelo 10 psů).

[29] Správní orgán I. stupně by jistě nepochybil, kdyby vyslechl i stěžovatelkou navržené svědky, nicméně žalovanému lze přisvědčit v tom, že i kdyby tito svědkové uvedli, že je projevy stěžovatelčiných psů nerušily, nic by to neměnilo na skutečnosti, že někteří lidé (minimálně pět vyslechnutých svědků) rušeni byli. Není přitom v silách správního orgánu zcela objektivně vyhodnotit intenzitu psího štěkotu a vytí, protože ne všichni jsou na zvukové projevy stejně citliví. Správní orgány dostatečně zjistily skutkový stav věci, pokud na základě výpovědi pěti svědků pobývajících v „doslechové“ vzdálenosti

od pozemku stěžovatelky (nikoliv pouze v bezprostředním sousedství) uzavřely, že docházelo k opakovaným nepřiměřeným zvukovým projevům psů, které tyto svědky budily ze spaní a narušovaly tedy noční klid.

[30] Pokud jde o naplnění materiálních znaků přestupku, Nejvyšší správní soud ve své judikatuře setrvale zastává názor, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech i materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Z tohoto závěru nelze dovodit, že by k naplnění materiálního znaku skutkové podstaty přestupku došlo vždy, když je naplněn formální znak přestupku zaviněným jednáním fyzické osoby. Pokud se k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží takové další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek (viz např. rozsudek ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008 – 45, či ze dne 27. 9. 2012, č. j. 1 As 118/2012 – 23).

[31] Správní orgány a posléze i krajský soud v napadeném rozsudku ovšem srozumitelně odůvodnily, proč v daném případě byly naplněny znaky přestupku, resp. že se jednalo o excesivní projevy psů, které v daném období v předmětné lokalitě opakovaně rušily noční klid. Zároveň bylo z okolností případu zřejmé, že skutečně byl porušen právem chráněný zájem – zájem na veřejném pořádku. Jednalo se přitom o méně závažný přestupek (tedy o jednání dosahující spíše menší společenské škodlivosti), o čemž svědčí fakt, že žalovaný uložil stěžovatelce pokutu ve výši 1.000 Kč, přičemž maximálně lze za tento přestupek uložit pokutu až 5.000 Kč.

[32] Stěžovatelka má pravdu, že při posuzování míry společenské škodlivosti jednání je třeba vzít v úvahu zásadu subsidiarity trestní represe, která se uplatňuje také v oblasti správního trestání. To znamená, že pokud je určitý právní problém možno uspokojivě vyřešit jinými než trestněprávními prostředky (v širším slova smyslu), není z hlediska ústavnosti přípustné, aby byla táž věc podrobena správní represi (viz např. rozsudek NSS ze dne 26. 3. 2008, č. j. 1 As 11/2008 - 59, č. 1639/2008 Sb. NSS). V posuzovaném případě však Nejvyšší správní soud shledal, že zásada subsidiarity správní represe byla respektována. Věc by patrně bylo možno řešit také v občanskoprávní rovině jako sousedský spor, ze zjištěného skutkového stavu je však nutno dovodit značnou intenzitu rušení nočního klidu, která naplňuje znaky přestupku proti veřejnému pořádku. Nelze přitom vyloučit, aby souběžně byla věc řešena i v občanskoprávním řízení, kdy by mohlo dojít k úpravě vzájemných vztahů, pokud by se vlastníci dotčených nemovitostí dožadovali, aby se stěžovatelka zdržela imisí spočívajících v hlasitých projevech psů (a to nejen v době nočního klidu).

[33] Dále stěžovatelka namítala nesprávné časové vymezení přestupku. Ani tuto námitku neshledal Nejvyšší správní soud důvodnou.

[34] Podle § 77 zákona o přestupcích výrok rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným z přestupku, musí obsahovat též popis skutku s označením místa a času jeho spáchání, vyslovení viny, formu zavinění, druh a výměru sankce.

[35] Rozšířený senát (sice ve vztahu k jiným správním deliktům, avšak tyto závěry jistě platí také v přestupkových věcech), v usnesení ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 – 73, č. 1546/2008 Sb., že [v] „*rozhodnutí trestního charakteru, kterým jsou i rozhodnutí o jiných správních deliktech, je nezbytné postavit najisto, za jaké konkrétní jednání je subjekt postižen – to lze zaručit jen konkretizací údajů obsahující popis skutku uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným.* [...] *Jednotlivé skutkové údaje jsou rozhodné pro určení totožnosti skutku, vylučují pro další období možnost záměny skutku a možnost opakovaného postihu za týž skutek a současně umožňují posouzení, zda nedošlo k prekluzi možnosti postihu v daném konkrétním případě*“.

[36] Hlavními důvody, pro něž judikatura vyžaduje, aby skutek byl ve výroku správního rozhodnutí ve věci správního trestání vymezen pokud možno co nejpřesněji, je tedy vyloučení nebezpečí záměny skutku, a tím i opakovaného postihu za týž skutek (čímž by došlo k porušení zásady *ne bis in idem*), a současně umožnění posouzení, zda nedošlo k prekluzi možnosti postihu za daný skutek.

[37] Vzhledem k charakteru protiprávního jednání – rušení nočního klidu psím štěkáním a vytím, které naplňuje intenzitu přestupku také proto, že k němu docházelo opakovaně, považuje Nejvyšší správní soud časové vymezení nyní projednávaného přestupku za dostatečně konkrétní. Je pochopitelné, že vyslechnutí svědci si nezapisovali a zpětně tedy ani nevybavili všechny noci, ve kterých byli v daném období rušeni, protože zřejmě předem neuvažovali, že věc bude řešena jako přestupek a že budou na tyto okolnosti zpětně dotazováni. Časové vymezení bylo dostatečné k tomu, aby sankcionovaný skutek nemohl být zaměněn s jiným skutkem, neboť je zřejmé, že k rušení nočního klidu docházelo opakovaně v průběhu měsíců června až srpna roku 2016. Není přitom podstatné, v jakých přesných datech k rušení docházelo, ani konkrétní počet nocí, kdy k rušení došlo. Z výpovědí svědků je zjevné, že byli rušeni několikrát do týdne či minimálně o víkendech ve vymezeném časovém úseku.

[38] Z časového vymezení posuzovaného skutku lze jednoznačně dovodit, že stěžovatelka by již nemohla být opakovaně trestána za jakékoliv rušení nočního klidu způsobené zvukovými projevy jejích psů v období od června do srpna 2016, neboť toto jednání již bylo postiženo pokutou uloženou v tomto přestupkovém řízení. Vzhledem k jasnému ohraničení časového úseku, kdy mělo k rušení nočního klidu docházet, lze také jednoznačně dovodit okamžik zániku odpovědnosti za přestupek.

V. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[39] Nejvyšší správní soud proto ze všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační námitky stěžovatelky nejsou důvodné. Proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s., poslední věty, zamítl jako nedůvodnou.

[40] O náhradě nákladů řízení rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti

žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. srpna 2018

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu